

GESTIÓ DEL CONEIXEMENT

Jornada de prevenció comunitària i mediació

Ponència

*Escola i aspectes preventius a la comarca de la Ribera
d'Ebre*

Montserrat Pedret Risco
Treballadora Social de l'EAP de la Ribera d'Ebre

Barcelona
4 de desembre de 2007

Escola i aspectes preventius a la comarca de la Ribera d'Ebre

Montserrat Pedret Risco

Treballadora Social de l'EAP de la Ribera d'Ebre

En la Comissió de la prevenció de la delinqüència juvenil de la comarca de la Ribera d'Ebre es van tractar diferents temes entre els quals destaquen l'absentisme, la immigració i la violència a les aules.

1. L'Absentisme

A la Ribera d'Ebre tenim un protocol d'actuació a nivell comarcal.

No existeix cap protocol que funcioni al 100%, el protocol ha de servir per reduir o frenar l'absentisme. Tampoc pretén obtenir resultats immediats. És necessari revisar-lo i en cada revisió acotar al màxim les actuacions i permetre la participació dels diferents sectors implicats.

- A la comarca de la Ribera d'Ebre. L'absentisme representa, en el pitjor dels casos, un 2,5% del total de l'alumnat del centre. De les demandes socials que arriben a l'EAP, el percentatge és del 23% a primària i del 42% a secundària.

El protocol de la zona diu que en primer lloc actua el centre educatiu, duent a terme les actuacions que consten al reglament de règim intern, després es deriva el cas a l'EAP, posteriorment a SSAP i per últim es comunica a la Delegació d'Educació i es passa a l'EAIA. Cap dels serveis se'n desentén i treballem conjuntament quan derivem el cas.

En les revisions del protocol intentem definir cada cop més detalladament les accions de cada professional. El 1r protocol es va fer a nivell comarcal i eren actuacions molt generals, en la 1a revisió es van definir més les accions i van intervenir més professionals. Estem pendents d'una 2a revisió en la que s'elaborarà el protocol a nivell municipal i intervindran els centres educatius, la policia municipal i regidors de l'ajuntament, a més dels professionals que han elaborat el protocol.

- Actuacions concretes per millorar el problema:

Hi ha centres que dediquen la 1a hora a passar llista i trucar a casa als alumnes que no han assistit. Això obliga als pares a justificar-se i persuadeix als alumnes a l'hora de fer "campana".

Qui? Professors de guàrdia, conserges ..., segons la disponibilitat del centre.

És important que l'alumnat vegi que s'està actuant en aquests casos, per evitar un efecte dominó.

L'alumne que fa absentisme perquè està desmotivats o té problemes d'adaptació pot derivar-se a la UEC (Unitat d'Escolarització Compartida). Cal trencar tòpics: a la UEC no només es deriva l'alumnat conflictiu.

Segons la nostra experiència, aquest alumnat sol adaptar-se a l'aula (UEC) per la seva atenció més individualitzada i corregir així el seu absentisme. A més, la UEC funciona millor amb una diversitat d'alumnat.

2. La immigració

Utilitzant termes generals, segons la procedència, l'alumnat reflexa unes característiques molt concretes.

Temps enrere es deia que les noies **magrebines** deixaven l'ensenyament abans d'hora. Actualment és un col·lectiu molt més integrat, van a l'escola i tenen un bon rendiment.

Per altra banda, l'alumnat **romanès**, més concretament d'ètnia gitana, solen fer absentisme a partir dels 13-14 anys per anar a treballar, les noies fins i tot comencen l'absentisme abans, a la primària, per tal de tenir cura dels germans petits. Els pares acostumen a dir "ja és gran, aviat s'haurà de casar".

Pel que fa a la procedència **anglesa**, hi ha moltes famílies que s'instal·len fora del nucli urbà (masies, autocaravanes, etc.).

Això provoca:

- En primer lloc, una dificultat a l'hora d'adaptar-se. Aquestes famílies acostumen a ajuntar-se entre elles i com que no estan al nucli de la població no es relacionen ni es comuniquen amb la població autòctona.
- En segon lloc, dificulten l'accés dels diferents serveis, sobretot serveis d'urgència, també policia municipal, visites a domicili de SSAP (serveis socials d'atenció primària), etc.

Sovint, aquest col·lectiu mostra una problemàtica d'acceptació de normes, tot i que sembla que cada cop menys.

Darreres consideracions sobre immigració:

- El Departament d'Educació ha invertit molts esforços en la integració d'aquest alumnat: aules d'acollida, programacions adaptades individuals, formació al professorat,...
- A la comarca de la Ribera d'Ebre, es van iniciar unes sessions de benvinguda organitzades pel Pla de Ciutadania i Immigració del Consell Comarcal, on es convidava a les famílies nouvingudes que s'han

empadronat en els últims anys i se'ls informa dels diferents recursos als que poden accedir a nivell de salut, educació, serveis socials, etc.

- Pel que fa a les famílies que viuen fora del nucli urbà, intentem estar tots els serveis ben coordinats i la policia municipal sol guiar als diferents serveis que intenten accedir als domicilis.
- Un factor positiu de la immigració és que les famílies que porten més temps al país i ja estan integrats serveixen de model pels nouvinguts.

3. Violència a les aules

A l'EAP ens arriben algunes demandes de resolució de conflictes en el grup classe (manca de respecte entre companys, discriminació...), sobretot des de primària.

Aquestes actituds cal corregir-les i afrontar-les des de la tutoria.

- Com a exemple: en un centre de primària on es treballa molt amb projectes, han treballat durant tot un curs diferents valors. Cada mes explicaven un conte on destacaven un valor i durant el mes es feien diferents activitats intentant aplicar aquest valor a l'aula i entre companys.

En un altre centre on es van detectar problemes de discriminació, es van realitzar unes xerrades als alumnes sobre les diferents visions d'un mateix conflicte en els diferents cultures.

A la secundària, els que mostren conductes predelictives són aquells que ja mostraven problemes de conducta a la primària.

Aquest problema es veu agreujat quan no hi ha una família darrere que freni i/o imposi els límits adequats a l'alumne.

Tots som conscients que l'expulsió no soluciona el problema.

- En un centre de secundària de la zona, s'està posant en pràctica el projecte de mediació del departament d'educació. Cada cop són més els centres que s'acullen a aquest programa.
- La tutoria dóna molta feina al professorat, però dóna bons resultats, sobretot és una arma preventiva.

L'EAP pot aportar eines i assessorament sobre el treball de les tutories, sobretot pel que fa a la resolució de conflictes.

- El Departament d'Educació disposa d'un servei telefònic:

USCE (Unitat Suport Convivència Escolar) Telèfon: 934006968

Hi pot trucar qualsevol (professor, alumne, pare,...) per demanar assessorament i aclarir dubtes sobre la convivència (resolució de conflictes, casos concrets, buling,...).

- Com a dada d'interès:

“Enquesta de convivència escolar i seguretat a Catalunya. Curs 2005-2006” (ECESC)

Elaborat pel Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació.
Departament d'Educació.

Aquest informe recull la percepció de l'alumnat enquestat en referència a la violència, la seguretat, les mesures aplicades, etc...

4. Per acabar

La Comissió per la prevenció de la delinqüència juvenil ens ha ajudat, entre d'altres coses, a establir una via de comunicació entre els diferents serveis de la comarca. Comunicació important perquè les actuacions conjuntes siguin més efectives, treballar tots en una mateixa línia i amb el mateix objectiu.

A la comarca de la Ribera d'Ebre no tenim Pla d'Entorn, però s'està potenciant molt el treball en xarxa a nivell local i comarcal.